

Simo Paassilta

chefredaktör
Pensionstagarnas
Centralförbunds
ordförande

LEDARARTIKEL

Vi ska uppmuntra seniorer att delta i arbetslivet

Befolkningen blir äldre och allt fler behöver vård. Samtidigt räcker inte det antal som utbildas för social- och hälsovårdssektorn till för att fylla det gap som lämnas av de arbetstagare som går i pension.

Enligt bedömningar pensioneras nästan var femte arbetstagare bland de centrala yrkesgrupperna inom social- och hälsavårdsservicen under det följande decenniet. Samtidigt ökar personalbehovet kraftigt särskilt inom seniorservicen på grund av de snabba förändringarna i åldersstrukturen.

En lösning på arbetskraftsbristen skulle vara, att allt fler pensionerade skulle delta i lönearbetet. Bland annat inom social- och hälsobranschen är de pensionerade som återvänt till lönearbetet en viktigt arbetskraftsresurs, som kan justera den kroniskt försvårade arbetskraftsbristen.

De yrkesmänniskor som är pensionerade men återvänder till arbetslivet ökar mångfalden i arbetsgemenskapen och kan med sina erfarenheter till de yngre arbetstagarna överföra ett expertkapital som ackumulerats under årtiondena lopp. Därför ska vi uppmuntra dem att gå in i sina egna branscher.

Ett tillsvidare oanvänt incitament skulle gå ut på att särskilja beskattningen av pensionsinkomster och löneinkomster. Det föreslog pensionstagarförbundens intresseorganisation EETU rf 3.10.2023 i sitt målprogram för riksdagsgrupperna. Att döma av grupprepresentanternas svar har det förslaget ett starkt stöd.

Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte 2.10.2023 en arbetsgrupp för att utreda en reform av arbetspensionssystemet. I uppdraget konstateras att de mest centrala målen för arbetspensionspolitikerna är en tillräcklig nivå och täckning på pensionerna, rättvisa mellan generationerna och en hållbar finansiering också på lång sikt.

Det är nödvändigt att reformera arbetspensionssystemet eftersom sjunkande nativitet, ökande försörjningsbörda samt en svag ekonomisk utveckling har försvagat pensionsystemets finansiella hållbarhet. Reformen behövs också för att trygga en tillräcklig pensionsnivå i framtiden.

Målet med arbetsgruppen är att klargöra vilka konkreta förändringar som krävs i arbetspensionssystemet för att garantera finansiell hållbarhet och en tillräcklig förmånsnivå.

Dessutom ska utredningen finna metoder för hur man på lång sikt kan stabilisera nivån på pensionsförsäkringsavgifterna, där arbetspensionssystemet anpassas till eventuella chocker, med hjälp av ett regelbaserat stabiliseringssystem.

Om förslaget förverkligas skulle det innebära att nedskärningar i framtiden kan göras i pensioner i utbetalning genom ingrepp i deras årliga indexjusteringar. Med tanke på pensionsreformen har EETU satt upp gemensamma mål för pensionstagarförbunden. Inga nedskärningar får ske i pensioner i utbetalning. Vi understödjer inte indexspärrar. Index ska trygga pensionernas köpkraft.

Utgångspunkten för pensionsreformen bör vara att minska inkomstklyftorna mellan pensionärerna och bekämpa pensionärsfattigdomen. I reformen bör förändringarnas inkomstfördelningseffekter bedömas och man bör beakta exempelvis de pensioner och andra förmåner som utbetalas av FPA, klientavgifter och avgiftstak.

EETU förhåller sig ytterst kritiskt till det ovan presenterade regelbaserade stabiliseringssystemet.